

RAFT

de AB
J. 220 03 Lund
6-11 45 80
J71384-6, Bg. 869-5348
nr. 556249-5878

Palmekommissioner

Ink 1995 -04- 27

Dnr

95-94

Försvarets Radioanstalt FRA torde hålla rekordet i grönstämplade handlingar. Den gröna hemligstämpeln är Sveriges högsta. Anledningen är inte bara att FRA sköter den teletekniska underrättelsetjänsten, utan också på att det är här Sverige byter äpplen mot päron. I den sk kontaktverksamheten sker utbytet med främmande underrättelsetjänster.

Jag tänker infoga en personlig kommentar här. Som de flesta initierade länge har känt till är den officiella säkerhetspolitiken "alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig" inte helt korrekt. I verkligheten innefattas också ett visst mått av dubbelspel mot Sovjet. Detta växte ursprungligen fram som en reaktion mot stalinterrorn, men har under senare decennier inneburit allvarlig fara för landet i händelse av konflikt. Lyckligtvis sönderfaller nu sovjetimperiet, utan att vårt land fått betala priset för detta. Dessvärre tar sej emellertid detta dubbelspel fortfarande konkreta uttryck vid viss typ av underrättelseinsamling. Jag önskar inte gå djupare in på detta, men vill påpeka att landet löper risker som är onödiga, och inte står i proportion till underrättelsevärdet.

Ett annat störande moment är att den ovannämnda kontaktverksamheten har betydande inslag, som inte står i samklang med den officiella politiken. Jag tror inte att svenska folket har något emot verksamheten, och det vore bättre för alla parter om den dolda och den öppna politiken kunde föras närmare samman.

TELEAVLYSSNING

Jag tänker nu beröra ett annat område, nämligen illegal teleavlyssning. Vi har som bekant ett legalt system, innebärande att poliser och åklagare kan begära telekontroll - tk - vid vissa misstänkta brott. Beslut i ärendet fattas sedan i allmänhet av domaren Geijerstam vid Stockholms Tingsrätt. Frågan är nu om det dessutom förekommer en central men illegal avlyssning, och vilken omfattning denna kan tänkas ha. Anledningen till frågeställningen är mycket enkel. Om Olof Palme mördades av en konspiration, och inte av en vettvillig i hastigt mod, så måste hans telefonsamtal ha avlyssnats, för att få kännedom om hans rörelser. Någon annan möjlighet finns inte.

Jag började med att studera de tekniska möjligheterna till illegal avlyssning, behörigheter, de rent tekniska kommandona, hur loggning sker osv. Alla vet att AXE-stationerna inte kan säljas utomlands utan ett synnerligen väl genomtänkt avlyssningssystem. Jag skrev slutligen ett tekniskt PM om saken, som inte är offentligt. Ingen förväntar sej väl över att det är synnerligen enkelt för den invigde att själv koppla upp trepartssamtal, där den tredje parten är en bandspelare. Några enskilda fall har också läckt ut. Så över till den svårare frågan - vilken omfattning har den illegala avlyssningen? Enligt min bedömning, och efter att tittat på jämförbara länder i väst - främst Danmark - är den illegala avlyssningen grovt räknat av samma storleksordning som den legala. Risker är praktiskt taget noll, och det finns stora pengar att tjäna. Materialet kan säljas till flera underrättelsetjänster parallellt, med full betalning varje gång. Vad gäller Olof Palme så bedömer jag det som sannolikt att han avlyssnades åtminstone från 1981 - då den digitala telestationen installerades där - fram till

.RAFT

de AB
A 220 03 Lund
11 45 80
71334-6. Bc. 869-5348
nr. 556249

sin död. Inget hindrar heller att flera olika lyssnare varit i farten samtidigt.

IB

Jag tänker återvända en smula till IB. Genom välvillig förmedling blev det möjligt att något studera IB:s historia, särskilt vad som hände under de för landet olycksaliga åren då Palme tappade intresset för underrättelsetjänsten, och kontrollen började slappa. Organisationen skilde sej en del från den i Peter Bratt's IB-bok. En del var missuppfattat, och åtskilligt annat var inte med alls. Den från början oskyldiga avdelningen IB01, för krigsplanläggning, blev så småningom vad många kallar "Krigs-IB", numera mera känt som paret Holmer-Carlsson.

En sak som är olycklig med IB är den offentliga koncentrationen på motgångarna. IB lyckades faktiskt också ibland. Jag vill här nämna en rapport i slutet av sextiotalet från "vår man i Moskva", som på ett skarpsinnigt sätt analyserar en ny generation sovjetmänniskor på väg uppåt i karriären. Om tjugo år, sade rapporten, kommer Sovjet att förändras dramatiskt, då de ekonomiska och politiska fundamenten för partimakten inte längre blir tillräckliga. En bra rapport när en underrättelsetjänst fungerar som bäst.

PRIVATA BYRÅER

Det finns tyvärr också hemliga organisationer utanför demokratisk kontroll. Vid en sådan drevs ända fram till 1988 ett åsiktsregister över svenskar. Det hör till historiens ironier att två av dess medarbetare samtidigt var IB-agenter, som rapporterade vad man hade för sej. Det andra åsiktsregistret - enligt min mening finns det bara två större - torde ha börjat med inbrottet på SÄK 1970, då det sk flexoramregistret anses ha fotograferats. Flexoramregistret var ett manuellt sökregister med koncentrerade koder i stora järnramar. Sedan dess har kopian levt ett eget liv "någon annanstans", dock i datoriserad tappning. Det torde väl höra till historiens mest gedigna erfarenheter att inget hemligt personregister någonsin förstörs.

Finns det någon högre högerextremism i Sverige? Ja, det gör det tyvärr. Några är offentliga personer, men jag har inte råd att namnge dem här. Däremot kan jag offentliggöra en benämning på herrskapet, som har myntats av en av landets underrättelseprofiler: P3. Analogt med italienska frimurarlogen P2 alltså. Dock har P3 inget samband med frimureriet. Själv frimurare och ämbetsman inom orden kan jag intyga att det är förbjudat att dryfta politik på frimurarmötena.

Nå, vem var det som mördade Olof Palme? Jag kan inte svara på det. Hypotesen om en ensam galning kan ju inte motbevisas. Men jag lutar nog snarast ändå mot den organiserade högerextremismen. Alltför många på högerkanten tycks ha känt till mordet i förväg. Några lämpliga kandidater är följande:

- AktionsGruppen Arla Gryning, AGAG, även kallad Magnumklubben. Hellyllesvenskt gäng med stora revolverar och små hjärnor. En tjallare hävdar att AGAG medverkade i palmemordet.

.RAFT

de AB

J. 220 03 Lund

S-11 45 80

J71384-6, Bg 869-5348

nr. 556249-5279

Mördarbandet kring belgaren Patrick Haemers, känd för 28 (!) högerextremistiska mord i Belgien i mitten på 1980-talet. Av allt att döma i samförstånd med italienska P2. Denna historia påminner en hel del om Svarta Cirkeln i TV nyligen. Vad som pekar på Haemersbandet är dels att en medlem uppgett i polisförhör, utan att vara tillfrågad om saken, att Haemers deltagit i palmemordet, dels att Haemers rapporteras ha dykt upp i Oslo i mars 1986.

- Sydafrikasvenskarna som jobbat åt CCB i Sydafrika, och i varje fall skött en del andra mord. Flera olika namn är aktuella och intressanta, inte bara det nyligen publicerade Björklingspåret. Tips om inblandade svenska legosoldater i Sydafrika har strömmat in sedan 1987.

Kanske finns det mer kunskap i det material jag snubblat över längs vägen, eller som vänliga människor skickat till mej. Men det finns en gräns för vad man orkar med. Mycket som inte haft omedelbart intresse har bara fått ligga.

Avslutningsvis skulle jag vilja presentera några erfarenheter från de gångna åren. Fyra teser för den hemliga sektorn:

- 1 Bristande politisk kontroll skapar ett vakuum, som snabbt fylls av andra krafter, oftast de minst önskade.
- 2 Om regeringen inte tillsätter starka ledare för hemliga organisationer, så kommer den rella makten att glida över till starka ledare som regeringen inte har tillsatt.
- 3 Politisk kontroll kan endast uppnås genom tunga politiska företrädare, som arbetar på heltid inom verksamheten. Alla andra lösningar är ett rent självbedrägeri. Politikerna måste vinna förtroende inom organisationen. Jämför med arbetande styrelsemedlemmar i näringslivet.
- 4 De politiska partierna är visserligen verbalt för en politisk kontroll av hemliga organ, men reellt emot den. Anledningen är risken att det egna partiet dras in i skandaler. Däremot är alla partier ense om en politisk kontroll där övriga demokratiska partier är tungt företrädda.

Ulf Lingärde
Datakonsult

Dalabrev

046/137100

br. 046/25005

Box 1100

22104 LUND

95/94

1. FÖRHANDSKUNSKAPEN

Vilket?

Tillgängliga uppgifter tyder på att flera personer, framförallt ett antal svenska högerextremister, hade någon form av förhandskunskap om mordet.

2. AVLYSSNINGEN AV OLOF PALMES TELEFON OCH BOSTAD

Vilket uppgifter?

Hur kändes om VÄPO

Tillgängliga uppgifter tyder på att Olof Palmes telefonsamtal avlyssnades. Säkerhetspolisens utredning av denna fråga är otillförlitlig. Telefonsamtalet mellan Olof och sonen Märten tidigt på mordkvällen spelade möjligen en viss roll vid planeringen av mordet, även om mycket tyder på att planeringen påbörjades betydligt tidigare. Man kan för övrigt inte utesluta att dolda mikrofoner hade placerats i statsministerns bostad.

3. BEVAKNINGEN AV PARET PALME MELLAN BOSTADEN OCH GRAND

?

Tillgängliga uppgifter tyder på att paret Palme bevakades av flera personer under färden från bostaden till Grand.

4. BEVAKNINGEN VID GRAND

?

Tillgängliga uppgifter tyder på att flera personer väntade på paret Palme utanför Grand.

5. MÖRDARENS BETEENDE MELLAN GRAND OCH MORDPLATSEN

?

Om vittnesuppgifterna från Inge Mårelius och hans passagerare kombineras med Lisbeth Palmes vittnesuppgifter blir det uppenbart att mördaren befann sig söder om paret Palme när Olof och Lisbeth skiljdes från sonen Märten och dennes flickvän. Vittnesuppgifterna visar att mördaren faktiskt intog sin position vid färghandeln Dekorima innan paret Palme hade korsat Sveavägen, vilket i sin tur tyder på att mördaren endast var en av flera attentatsmän som tillsammans hade omringat paret Palme.

Aklagarnas bevisstema under rättegångarna mot Christer Pettersson byggde på orimliga förutsättningar, eftersom åklagarna tog för givet att mördaren till att börja med följde efter paret Palme längs Adolf Fredriks kyrkogård och sedan passerade sitt tilltänkta offer när paret Palme gjorde en kort paus vid affären Sari.

6. MÖRDARENS BETEENDE PÅ MORDPLATSEN

Vittnesuppgifterna om mördaren och hans tillvägagångssätt tyder på att han var en van skytt som handlade kallblodigt och målmedvetet. Att skottet mot Lisbeth Palme inte fick avsedd verkan berodde inte nödvändigtvis på osäkerhet eller ovana, eftersom Lisbeth Palme (liksom Gustav III) råkade vrida på kroppen när skottet föll.

Om man studerar efterkrigstidens mest uppmärksammade mord på kända personer finner man endast två exempel på krypskytte med gevär (morden på John F. Kennedy och Martin Luther King). Att Olof Palmes mördare inte använde ett gevär med kikarsikte behöver inte betyda att mördaren saknade professionalism.

Ett attentat mot en regeringschef kan man knappast genomföra utan att utsätta sig för olika risker, oavsett vilken metod man använder. En risk är att offret överlever. Den risken lyckades Olof Palmes mördare minska högst väsentligt genom valet av vapen och ammunition. Hur pass riskfylld mördarens flykt egentligen var kan man inte bedöma utan kännedom om eventuella förberedelser för att underlätta flykten.

7. KULORNA SOM HITTADES I NÄRHETEN AV MORDPLATSEN

Tillgängliga uppgifter tyder på att kulorna som två privatpersoner hittade i närheten av mordplatsen var kulorna som dödade Olof Palme och skadade hans fru.

Att den ena fyndplatsen hade genomsökts av polisens tekniker före fyndet behöver inte betyda någonting. Man kan mycket väl tänka sig att kulan ändrade läge till följd av sopmaskinen eller folkmängdens rörelser i närheten av mordplatsen.

8. MORDVAPNET

Tillgängliga uppgifter tyder på att mordvapnet var en revolver, eftersom kulorna som hittades i närheten av mordplatsen var revolverkulor och vissa vittnen tyckte sig kunna urskilja att mördaren höll en revolver i handen. Till yttermera visso hittade polisen inte några patronhylsor vid mordplatsen. Att döma av kulorna använde mördaren en magnumrevolver med kaliber .357 eller möjligen en revolver med kaliber .38.

9. MÖRDARENS FLYKTVÄG

Trots vittnesuppgifterna från Yvonne Nieminen och Ahmed Zahir kan man inte bilda sig någon uppfattning om mördarens vägval vid trappkrönet. Dessa vittnesuppgifter är otillförlitliga. Vid trappkrönet hade den flyende mördaren tre vägar att välja på. I dagens läge kan man inte säga att någon av dessa tre vägar är mera misstänkt än de övriga två.

10. POLISENS ANKOMSTTID

Tillgängliga uppgifter ger vid handen att polisen ankom till mordplatsen någon gång mellan 23.25 och 23.27. Det första polisradiomeddelandet med anknytning till mordet sändes med all sannolikhet ett tiotal sekunder före polisens ankomst.

11. PER WENDELS KÄLLA

Mindre än ett dygn före helsingborgstullens tillslag mot Ebbe Carlssons livvakt Per-Ola Karlsson beslutade Expressen att det var dags att avslöja Ebbe Carlssons privata mordutredning, som tidningens journalist Per Wendel hade känt till i flera veckor. Var det en slump att Expressen valde denna ödesdigra tidpunkt, onsdagen den 1 juni 1988, för det stora avslöjandet? Om Per-Ola Karlssons misslyckade försök att smugla avlyssningsutrustning på onsdagskvällen skrev inte dagstidningarna en rad förrän tre dagar senare.

Vem tipsade Expressen dagen före gripandet av Christer Pettersson i lägenheten i Sollentuna? Att han var föremål för Palme-utredarnas intresse hade åtskilliga journalister förstått flera veckor före gripandet den 14 december 1988, men hur kom det sig att Expressen redan den 13 december kände till att Palme-utredarna hade för avsikt att förhöra Christer Pettersson den 14 december?

När Expressen avslöjade Ebbe Carlssons privata mordutredning och gripandet av Christer Pettersson fick Per Wendel äran vid båda tillfällena. Att samme Per Wendel enligt uppgift har mottagit tips från rikskriminalpolisens chef Tommy Lindström gör inte saken mindre intressant.

12. DEN KÄNDE ATTENTATSMANNEN

Den 31 januari 1979 avslöjade Dagens Nyheter på tidningens förstasida att den amerikansk-chilenske yrkesmördaren Michael Townley hade erkänt för FBI att han hade haft mycket långt framskridna planer på att mörda Olof Palme vid dennes besök i Madrid i december 1976. Under 70-talet arbetade Michael Townley för den chilenska underrättelsetjänsten DINA. Han var inblandad i åtskilliga mord och mordförsök för Augusto Pinochets räkning. Mordet på den exil-chilenske politikern Orlando Letelier i Washington den 21 september 1976 är kanske det mest kända exemplet.

Michael Townley hade mycket långt framskridna planer på att mörda Olof Palme. Vi kan inte namnge någon annan person som har haft det. Dessa fakta förtjänar större uppmärksamhet. Det är möjligt att Michael Townley inte alls var inblandad i statsministermordet, men det avbrutna mordförsöket i Madrid i december 1976 visar oss vilka politiska krafter som var beredda att mörda Olof Palme.

13. DESINFORMATIONEN

Ingen annan enskild händelse i Sveriges historia har givit upphov till desinformation i så stor omfattning som mordet på Olof Palme. Särskilt intressant är ryktesspridningen om den kurdiska organisationen PKK och dess påstådda inblandning i mordet. Såväl svenska som utländska desinformatörer har varit aktiva under flera år efter mordet.

14. RIKSDAGSSTENOGRAFEN

Är detta viktigt?
Riksdagsstenografen Bengt Henningsson lämnade hemliga uppgifter, som han hade tillgång till i sitt arbete i utrikesnämnden, till sin kontaktman hos säkerhetspolisen, kommissarie Stig Johansson. Denna hantering hade pågått i flera år när Bengt Henningssons bekantskap med den notoriske högerextremisten Anders Larsson avslöjades i tidningarna Arbetet och Svenska Dagbladet den 25 maj 1987. Några dagar senare avslöjades även riksdagsstenografens kontakter med säkerhetspolisen, men dessa kontakters verkliga natur förblev okänd för tidningsläsarna.

2
Sannolikt hade en grupp säkerhetspoliser tvingat Bengt Henningsson att lämna hemliga uppgifter från utrikesnämnden. Sannolikt hade de utsatt honom för utpressning. Sannolikt hade denna hantering pågått sedan 1983. Sannolikt var det inte någon slump att en av dessa säkerhetspoliser, Stig Johansson, var säkerhetspolisens beredskapshavande kommissarie under mordnatten. PKK-spårets ursprungliga upphovsman, Alf Karlsson, var beredskapshavande intendent.

15. MOTSTANDSMÄNNEN

Inom de hemliga militära och paramilitära organisationer som skulle aktiveras i händelse av krig och ockupation, den hemliga militära underrättelsetjänstens krigsorganisation och den motståndsrörelse som hade förberetts under ledning av Alvar Lindencrona, och även inom föregångaren Sveaborg, fanns åtskilliga högerextremister som i mitten av 80-talet betraktade Olof Palme som en svensk motsvarighet till den norske spionen Arne Treholt, en falsk förrädare som gick Sovjetunionens ärenden.

Inom dessa organisationer fanns även högerextremister som kunde tänka sig att lösa politiska problem med våld. Dessa män, som såg sig själva som nationens väktare, hade bättre förutsättningar än de flesta svenskar när det gällde att genomföra ett politiskt attentat. Meningsfränder inom stockholmspolisen och säkerhetspolisen saknades inte.

16. SPÄREN TILL SYDAFRIKA

Tillgängliga uppgifter tyder på att sydafrikanska kontakter utnyttjades av de svenska högerextremister som sannolikt var inblandade i mordet på Olof Palme. Det finns många orsaker att misstänka att det även fanns någon form av sydafrikansk inblandning i mordet.

17. BORLÄNGE OCH PARIS

2
Även om det kan finnas triviala orsaker är det oroväckande att varken Hans Holmér, Ebbe Carlsson eller Carl Lidbom har kunnat bevisa var de befann sig vid tidpunkten för mordet på Olof Palme.

18. ÖVERFALLEN PÅ INGRID HOLMÉR

Hans Holmérs dåvarande fru, Ingrid Holmér, överfölls av maskerade män i en skog i Huddinge den 8 april 1986, drygt en månad efter mordet på Olof Palme. Männerna talade om för Ingrid Holmér att det var "sista varningen" och att hon skulle "hälsa Holmér". Överfallet har aldrig fått någon förklaring. Vissa poliser och journalister har gjort ohederliga försök att bortförklara händelsen. Man bör komma ihåg att detta överfall endast var det sista av de tre överfall som Ingrid Holmér utsattes för i slutet av mars och början av april 1986. Det andra överfallet, som ägde rum på Drottninggatan den 3 april, iaktogs av flera vittnen. Det kan inte uteslutas att dessa oförklarade händelser hade något slags samband med mordet på Olof Palme.

19. INBROTTE

VH det inbrott?

Två ouppklarade inbrott ägde rum kort tid före mordet på Olof Palme. Det första inbrottet ägde rum på socialdemokraternas partihögkvarter på Sveavägen, det andra i länsrättens lokaler på Södermalm. Vid inbrottet i länsrättens lokaler raderades Olof Palmes skatteärende från länsrättens databas.

Även när det gäller dessa händelser kan man misstänka att det fanns något slags samband med mordet på Olof Palme.

20. OBSERVATÖRERNA

Tvåskorn

Under timmarna före mordet och strax därefter iaktogs okända män med bärbara kommunikationsradioapparater i Gamla Stan och i närheten av Sveavägen. Atskilliga vittnen har berättat om sådana iakttagelser, som gjordes på minst ett tiotal olika platser. Man kan fråga sig om alla dessa okända män hade en uppgift vid genomförandet av mordet på Olof Palme. Man kan även fråga sig om en del av dessa okända män hade mottagit någon form av förhandsbesked och begett sig till omgivningarna bara för att observera.

Region Stockholm

Namn, telefon direkt
Bo Husén 08-451 8780
Säkerhetschef

Datum
1995-12-06
Ert datum

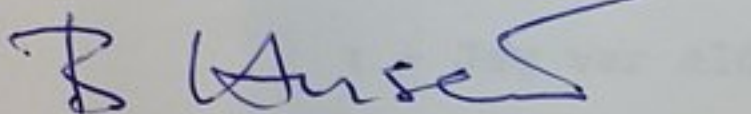
Referens
Er referens

Sigvard Marjasin
Justiedepartementet
Palmekommissionen

Återsänder härmed begärda uppgifter avseende telefonavlyssning.

I bifogat PM har jag under rubrik nr 4, "Kommentarer gällande bandutskrift", hänvisat till numrering i marginalen.

Med vänliga hälsningar

Bo Husén

Sigvard Marjasin: - Jaha, vi tackar för det. Får jag fråga jag uppfattade inte riktigt, hur länge var du knuten till den militära underrättelsetjänsten?

: - Jag var aldrig knuten till den formellt.

Sigvard Marjasin: - Vilka relationer hade du då, på något sätt måste det väl ändå ha reglerats?

: - Den blev aldrig reglerat utan jag började läsa på som blivande påläggskalv, vilket informerades (om) på olika håll. Men det reglerades aldrig och det blev inge utnämning.

Sigvard Marjasin: - Vad hade du för officiell ställning då

: - Ingen.

Sigvard Marjasin: - Men hur kan du ta del utav militärt underrättelsematerial?

: - Jag bad om det.

Sigvard Marjasin: - Jo, det är klart.

: - Och det beviljades mig.

Sigvard Marjasin: - Jaha.

Tora Holst: - Du lämnar ju material här om olika möjligheter att avlyssna. Är det din uppfattning att Olof Palme var avlyssnad? - Det gör det ja.

- Ja, självklart.

Tora Holst: - På vilket sätt?

1) : - Alla moderna telefonsystem har faciliteter inbyggda för avlyssning. Det måste ju kunna göras en legal avlyssning om inte annat.

Tora Holst: - Det var en telefonavslyssning.

: - Ja, naturligtvis.

Bertil Torekull: - Var görs den, var görs den avlyssningen?

2) : - Den kan göras på mer än ett ställe. Den kan göras på alla ställen som har en kvalificerad programterminal inom Televerket. Alltså inte på abonnentavdelningar och liknande. Där kan man ge de rätta kommandon som kopplar upp ett trepartssamtal. Det är ett vanligt trepartssamtal som man använder.

Sigvard Marjasin: - Är det inte viss skillnad här emellan AXE-stationen och den gamla typen utav....

3) : - Jo, det är en mycket stor skillnad. Med den gamla typen av stationer måste man göra en galvanisk inkoppling med trådar. Och det regleras på olika sätt hur det legalt går till och vill man inte göra det legalt så måste man ändå dra trådar på något sätt. I moderna system behöver man inte dra några trådar alls. Man behöver bara ge rätt kommando.

Sigvard Marjasin: - Varsågod.

Per Kjellsson: Jo, jag undrar... jag fäste mig också vid avslutningen i ditt anförande om att Palme måste ha varit avlyssnad. Kräver det medverkan av exempelvis Televerket i så fall.

: - Ja.
Pers Kjellsson: - Det gör det ja.

: - Ja. Det kräver medverkan av minst en teleoperatör med kvalificerad behörighet. Men han tar ingen större risk. Han behöver inte identifiera sig individuellt när han kopplar upp sig. Han behöver bara vara behörig.

Sigvard Marjasin: - Kan vem som helst göra en sådan inkoppling att om man tänker sig någon som inte är behörig. Kan den ta sig in i systemet och göra det här?

: - Nej.

Silvrad Marjasin: - Det kan den inte.

: - Nej.

Sigvard Marjasin: - Det fordras alltså någon form av delegering.

: - Det måste man ha ja.

Sigvard Marjasin: - Jaha.

: - Det står nämligen i PM:et hur det där praktiskt och tekniskt tillgår både legalt och illegalt.

Tora Holst: - Hur har du fått den här informationen?

: - Jag har samlat in den.

Tora Holst: - Var kan vi kontrollera den här informationen?

: - Vilken information?

Tora Holst: - Som du lämnar till oss.

: - Den du håller i handen kan du kolla på Televerket. Du behöver bara tala med jourhavande så kommer han att läsa igenom det där PM:et.

Håkan Winberg: - Kan man tolka det så att den här kontrollen sker på samma ställe som den så att säga legala telekontrollen äger rum. Från och till så ges ju tillstånd för telekontroll?

: - Ja.

Håkan Winberg: - Är det på något annat ställe än Televerket?

4) Inga-Britt Ahlenius: - Det var samma fråga som jag ställde efter som polisen.
: - Ja, den legala kontrollen sker på det sättet att ett trepartssamtal kopplas upp mot SÄK:s lokaler på Bergsgatan, där man har hantering med kassetter och sådant för folk som avlyssnas efter domstolsbeslut. Men de finns inga hinder att koppla upp ett trepartssamtal mot vilken lokal som helst. Det behöver inte ens vara inom landet. Även om jag har svårt att föreställa mig att det skulle vara utom landet så är det tekniskt möjligt.

Sigvard Marjasin: - För jag förstått med en kanske annan fråga på teknikområdet. Det har sagts mig att från början, i varje fall var SÄK-världarna sådana att de inte skulle kunna avlyssnas utan att man var tvungen att se till att legal avlyssning kunde ske. Känner du till det?
: - Ja.

: - Ja, det har alltid funnits i planeringen för det, för alla samhällen har ju behov av avlyssning.

Sigvard Marjasin: - Ja, det är det jag menar. Det är det som är skälet.

: - Ja.

Sigvard Marjasin: - Det är bara av det skälet som man har gjort det.

: - Nu förstår jag inte frågan.

Sigvard Marjasin: - Ja, jag bara menar så här, att från början var det väl inte tänkt att ett system skulle kunna

Inga-Britt Ahlenius: - Det var samma fråga som Tora. Eftersom polisen nu har kontrollerat och säger sig inte ha funnit tecken på avlyssning av Olof Palmes telefon, så var frågan kan man i efterhand konstatera tecken på avlyssning?

: - Man kan konstatera om det finns avlyssning på annat sätt, nämligen att det är buggning inmonterat på platsen vid telefonen vilket är ett vanligt förfarande i andra sammanhang. Däremot kan man inte konstatera om det sker centralt.

Sigvard Marjasin: - Får jag fortsätta med en kanske okunnig fråga på teknikområdet. Det har sagts mig att från början, i varje fall var AXE-växlarna sådana att de inte skulle kunna avlyssnas men att man var tvungen att se till att legal avlyssning kunde ske. Känner du till det?

: - Nej, det har alltid funnits inplanering för det, för alla samhällen har ju behov av avlyssning.

Sigvard Marjasin: - Ja, det är det jag menar. Det är det som är skälet.

: - Ja.

Sigvard Marjasin: - Det är bara av det skälet som man har gjort det.

: - Nu förstår jag inte frågan.

Sigvard Marjasin: - Jo, jag bara menar så här, att från början var det väl inte tänkt så att systemet skulle kunna

avlyssnas, men för att försäkra sig om legal avlyssning måste man modifiera systemet.

: - Nej, inte särskilt. Det behövs vissa standardrutiner och de finns i det där PM:et.

Sigvard Marjasin: - Jaha.

: - Man måste komma ihåg att AXE går i stor utsträckning på exportmarknaden till många andra länder. Där är det otänkbart att det skulle finnas brister i önskemålet om vad man kan göra i de länderna. Jag skall också säga en sak om illegal avlyssning som gör den attraktiv, nämligen att man kan sälja avlyssnade telefoner månadsvis mot kontant betalning, oavsett om det sägs något intressant eller inte så kan man prenumerera på det eller sälja prenumerationer: avlyssna person X, och så få betalt per månad och ha det rullande år efter år. Det är stora pengar det gäller.

(Två personer pratar på samma gång)

Bertil Torekull: - Var sker detta?

: - Det sker inom samtliga underrättelse-tjänster både i väst och öst.

Sigvard Marjasin: - Okontrollerat?

: - Ja.

Per Kjellsson: - Skulle det förekommer även här?

: - Ja, självklart.

Tora Holst: - Skulle det vara någon form av extraknäck?

: - Ja, det är ju ett extraknäck för någon måste....

(BANDET SLUT)

RAFT

de AB
J. 220 03 Lund
6-11 45 80
S. 1384-6. Bg. 869-5348
nr 556249-5878

Palmekommissionen

Ink 1995 -04- 27

Dnr 95-94

Försvarets Radioanstalt FRA torde hålla rekordet i grönstämplade handlingar. Den gröna hemligstämpeln är Sveriges högsta. Anledningen är inte bara att FRA sköter den teletekniska underrättelsetjänsten, utan också på att det är här Sverige byter äpplen mot päron. I den sk kontaktverksamheten sker utbytet med främmande underrättelsetjänster.

Jag tänker inföga en personlig kommentar här. Som de flesta initierade länge har känt till är den officiella säkerhetspolitiken "alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig" inte helt korrekt. I verkligheten innefattas också ett visst mått av dubbelspel mot Sovjet. Detta växte ursprungligen fram som en reaktion mot stalinterrorn, men har under senare decennier inneburit allvarlig fara för landet i händelse av konflikt. Lyckligtvis sönderfaller nu sovjetimperiet, utan att vårt land fått betala priset för detta. Dessvärre tar sej emellertid detta dubbelspel fortfarande konkreta uttryck vid viss typ av underrättelseinsamling. Jag önskar inte gå djupare in på detta, men vill påpeka att landet löper risker som är onödiga, och inte står i proportion till underrättelsevärdet.

Ett annat störande moment är att den ovannämnda kontaktverksamheten har betydande inslag, som inte står i samklang med den officiella politiken. Jag tror inte att svenska folket har något emot verksamheten, och det vore bättre för alla parter om den dolda och den öppna politiken kunde föras närmare samman.

TELEAVLYSSNING

Jag tänker nu beröra ett annat område, nämligen illegal teleavlyssning. Vi har som bekant ett legalt system, innebärande att poliser och åklagare kan begära telekontroll - tk - vid vissa misstänkta brott. Beslut i ärendet fattas sedan i allmänhet av domaren Geijerstam vid Stockholms Tingsrätt. Frågan är nu om det dessutom förekommer en central men illegal avlyssning, och vilken omfattning denna kan tänkas ha. Anledningen till frågeställningen är mycket enkel. Om Olof Palme mördades av en konspiration, och inte av en vettvillig i hastigt mod, så måste hans telefonsamtal ha avlyssnats, för att få kännedom om hans rörelser. Någon annan möjlighet finns inte.

Jag började med att studera de tekniska möjligheterna till illegal avlyssning, behörigheter, de rent tekniska kommandona, hur loggning sker osv. Alla vet att AXE-stationerna inte kan säljas utomlands utan ett synnerligen väl genomtänkt avlyssningssystem. Jag skrev slutligen ett tekniskt PM om saken, som inte är offentligt. Ingen förvånar sej väl över att det är synnerligen enkelt för den invigde att själv koppla upp trepartssamtal, där den tredje parten är en bandspelare. Några enskilda fall har också läckt ut. Så över till den svårare frågan - vilken omfattning har den illegala avlyssningen? Enligt min bedömning, och efter att tittat på jämförbara länder i väst - främst Danmark - är den illegala avlyssningen grovt räknat av samma storleksordning som den legala. Risken är praktiskt taget noll, och det finns stora pengar att tjäna. Materialet kan säljas till flera underrättelsetjänster parallellt, med full betalning varje gång. Vad gäller Olof Palme så bedömer jag det som sannolikt att han avlyssnades åtminstone från 1981 - då den digitala telestationen installerades där - fram till

Till vem

*Obs. Se även fanns
vign. H.C. vid
den före(?) 28/11 86*

RAFI

de AB

A 220 03 Lund

F 11 45 80

71384-6. Bc. 869-5348

nr. 556249-810

sin död. Inget hindrar heller att flera olika lyssnare varit i farten samtidigt.

IB

Jag tänker återvända en smula till IB. Genom välvillig förmedling blev det möjligt att något studera IB:s historia, särskilt vad som hände under de för landet olycksaliga åren då Palme tappade intresset för underrättelsetjänsten, och kontrollen började slappa. Organisationen skilde sej en del från den i Peter Bratt's IB-bok. En del var missuppfattat, och åtskilligt annat var inte med alls. Den från början oskyldiga avdelningen IB01, för krigsplanläggning, blev så småningom vad många kallar "Krigs-IB", numera mera känt som paret Holmer-Carlsson.

En sak som är olycklig med IB är den offentliga koncentrationen på motgångarna. IB lyckades faktiskt också ibland. Jag vill här nämna en rapport i slutet av sextiotalet från "vår man i Moskva", som på ett skarpsinnigt sätt analyserar en ny generation sovjetmänniskor på väg uppåt i karriären. Om tjugo år, sade rapporten, kommer Sovjet att förändras dramatiskt, då de ekonomiska och politiska fundamenten för partimakten inte längre blir tillräckliga. En bra rapport när en underrättelsetjänst fungerar som bäst.

PRIVATA BYRÅER

Det finns tyvärr också hemliga organisationer utanför demokratisk kontroll. Vid en sådan drevs ända fram till 1988 ett åsiktsregister över svenskar. Det hör till historiens ironier att två av dess medarbetare samtidigt var IB-agenter, som rapporterade vad man hade för sej. Det andra åsiktsregistret - enligt min mening finns det bara två större - torde ha börjat med inbrottet på SÅK 1970, då det sk flexoramregistret anses ha fotograferats. Flexoramregistret var ett manuellt sökregister med koncentrerade koder i stora järnramar. Sedan dess har kopian levt ett eget liv "någon annanstans", dock i datoriserad tappning. Det torde väl höra till historiens mest vedigna erfarenheter att inget hemligt personregister någonsin förstörs.

Finns det någon högre högerextremism i Sverige? Ja, det gör det tyvärr. Några är offentliga personer, men jag har inte råd att namnge dem här. Däremot kan jag offentliggöra en benämning på herrskapet, som har myntats av en av landets underrättelseprofiler: P3. Analogt med italienska frimurarlogen P2 alltså. Dock har P3 inget samband med frimureriet. Själv frimurare och ämbetsman inom orden kan jag intyga att det är förbjudat att dryfta politik på frimurarmötena.

Nå, vem var det som mördade Olof Palme? Jag kan inte svara på det. Hypotesen om en ensam galning kan ju inte motbevisas. Men jag lutar nog snarast ändå mot den organiserade högerextremismen. Alltför många på högerkanten tycks ha känt till mordet i förväg. Några lämpliga kandidater är följande:

- Aktionsgruppen Arla Gryning, AGAG, även kallad Magnumklubben. Hellyllesvenskt gäng med stora revolverar och små hjärnor. En tjallare hävdar att AGAG medverkade i palmemordet.

se A 11614
KO 14850
KO 14715-2-17.

RAFT

de AB
220 03 Lund
5-11 45 80
1364-6, Bg. 869-5348
546249-5279

Mördarbandet kring belgaren Patrick Haemers, känd för 28 (!) högerextremistiska mord i Belgien i mitten på 1980-talet. Av allt att döma i samförstånd med italienska P2. Denna historia påminner en hel del om Svarta Cirkeln i TV nyligen. Vad som pekar på Haemersbandet är dels att en medlem uppgett i polisförhör, utan att vara tillfrågad om saken, att Haemers deltagit i palmemordet, dels att Haemers rapporteras ha dykt upp i Oslo i mars 1986.

- Sydafrikasvenskarna som jobbat åt CCB i Sydafrika, och i varje fall skött en del andra mord. Flera olika namn är aktuella och intressanta, inte bara det nyligen publicerade Björklingspåret. Tips om inblandade svenska legosoldater i Sydafrika har strömmat in sedan 1987.

Kanske finns det mer kunskap i det material jag snubblat över längs vägen, eller som vänliga människor skickat till mej. Men det finns en gräns för vad man orkar med. Mycket som inte haft omedelbart intresse har bara fått ligga.

Avslutningsvis skulle jag vilja presentera några erfarenheter från de gångna åren. Fyra teser för den hemliga sektorn:

- 1 Bristande politisk kontroll skapar ett vakuum, som snabbt fylls av andra krafter, oftast de minst önskade.
- 2 Om regeringen inte tillsätter starka ledare för hemliga organisationer, så kommer den rella makten att glida över till starka ledare som regeringen inte har tillsatt.
- 3 Politisk kontroll kan endast uppnås genom tunga politiska företrädare, som arbetar på heltid inom verksamheten. Alla andra lösningar är ett rent självbedrägeri. Politikerna måste vinna förtroende inom organisationen. Jämför med arbetande styrelsemedlemmar i näringslivet.
- 4 De politiska partierna är visserligen verbalt för en politisk kontroll av hemliga organ, men reellt emot den. Anledningen är risken att det egna partiet dras in i skandaler. Däremot är alla partier ense om en politisk kontroll där övriga demokratiska partier är tungt företrädda.

Ulf Lingärde
Datakonsult

Dalabuff

046/137100

ans. 046/25005

137100

Box 1100
22104 LUND

Plus inget be-
läst för detta i
den relogiska
som delstökarna
hören tämt all
svarga